

Wstępny wzorzec polskiego spaniela myśliwskiego (2016 r.)

Wzorzec FCI nr..... (data przyjęcia wzorca)

Nazwa rasy: POLSKI SPANIEL MYŚLIWSKI

(Polish Hunting Spaniel, Epagneul du Chasse Polonais, Polnischer Jagdspringer, Spaniel de Caza Polaco)

BINGO z Szerokiego Boru

Ilustracji nie należy uznawać za przedstawienie idealnego egzemplarza rasy

Kraj pochodzenia: Polska.

Data publikacji obowiązującego standardu: 01. 12. 2016 r.

Użytkowanie: Pies myśliwski typu płochacz, używany do polowania na ptactwo, drobną zwierzynę, sporadycznie na drapieżniki. Jest również wysmienitym tropowcem i aporterem. Z pasją buszuje na łądzie i bobruje w szuwarach za ptactwem wodnym.

Klasyfikacja FCI: propozycja – **Grupa VIII:** Aportery, płochacze i psy dowodne.

SEKCJA: 2: PŁOCHACZE. Podlega próbom pracy.

Krótki rys historyczny: pierwsze wzmianki w polskiej literaturze o polowaniu ze spanielami pochodzą z XIX wieku. Spaniele polowały z pieszym myśliwym, towarzyszyły w spacerach i tzw. polowaniu na upatrzonego, bobrowały za kaczkami i aportowały zdobycz. Różne rasy spanieli były sprowadzane na tereny ówczesnej Polski, przy okazji importów gończych francuskich i angielskich do polowań par force. Były to głównie użytkowe springery, cockery, pojedyncze sussexy i field spaniele.

August Sztolcman na początku XX wieku pisze o nich: „...nie mogły zbyt daleko oddalać się od myśliwego”. Ten ostatni wzgląd jest bardzo ważny, gdyż „... przeznaczeniem spanieli nie jest bezużyteczne w gęszczach wystawianie ptaków, tylko wypędzenie ich bez stójki; rozpędzanie zwierzyny poza obrębem strzałów myśliwego nie miałyby celu”. To, że tworzyły jeden typ użytkowy świadczy wypowiedź Sztolcmana: „Wszystkie te rasy służą do jednego celu i bez wielkiej szkody mogłyby zlać się w jedną, pośrednią rasę...”

Na dalekiej Syberii hodowali i polowali ze spanielami członkowie znanego rodu Kozieli-Poklewskich. W Nowo-Ukraince hodował sussex spaniele nasz rodak Emeryk Nowicki, stąd rozchodziły się one do Polski i w głąb Rosji.

Najbardziej znaną była księżna Izabella Radziwiłłowa, która w majątku Mankiewiczów na Polesiu hodowała je pod przydomkiem „LWA”. Importowała wiele cennych springerów z Anglii, w tym najbardziej wartościowego Championa Anglii i zwy-

cięcę Field Trialsów w 1930 roku ROLICKA of Harting. Miała też springery i cockery ze słynnej angielskiej hodowli „of Ware” F. Richardsa i prawdopodobnie walijskie springery. Rezydent w Mankiewiczach generał A. Carton de Wiart również sprowadził doń springery z Anglii. Hodowla przetrwała do 1939 roku, a po wybuchu wojny spaniele zarekwirowano i wywieziono w głąb Rosji. Krążą o nich do dziś opowieści, jako o psach użytkowych.

Psy ras francuskich były mniej znane. Pisze o nich Stefan Błocki (1933): „W Polsce pojawiają się psy francuskie sporadycznie i przeważnie na ziemiach byłego zaboru rosyjskiego. Na ogół są one delikatniejsze od psów angielskich i niemieckich i wymagają aklimatyzacji”. Większość z nich była w kolorach brązoworudych z łatami i przesianiem, niekiedy z białymi znaczeniami. Wpływ na to miały zwierzęta wyściowe, często brązowo-lacie i upodobania myśliwych do psa jak najbardziej zbliżonego do kolorów lasu – mało widocznego dla płoszonej zwierzyny.

Na początku lat 80. ubiegłego wieku dobre stany zwierzyny drobnej i trudności aprowizacyjne, spowodowały wzrost zainteresowania psami myśliwskimi małych ras. Spaniele okazały się strzałem w dziesiątkę. W tych latach dr Andrzej Krzywiński – naukowiec, przyrodnik, myśliwy i sędzia prób pracy psów myśliwskich, hodujący z przydomkiem „z Szerokiego Boru”, zainteresował się lokalnymi typami spanieli, zachowanych na dawnych kresach Rzeczypospolitej, tu i ówdzie wykorzystywanych w łowiectwie, które odpowiadały dawnym opisom przekazywanym z pokolenia na pokolenie przez myśliwych.

W programie hodowlanym, prowadzonym od lat 90. XX wieku polskie spaniele selekcjonowano pod względem zdolności do pracy, temperamentu i pasji łowieckiej oraz eksterieru.

Wygląd ogólny: są to psy średniej wielkości o zwartej budowie świadczącej o dużej ruchliwości oraz odporności na trudne warunki pracy głównie na polach, łąkach, w szuwarach, na błotach i w wodzie. Pies o dość grubym kośćcu kończyn, zwisających uszach pokrytych frędzlami dłuższych włosów a także piórem na ogonie, brzuchu i z tyłu nóg. Barwa szaty przesiana w łaty – najczęściej czekoladowa (brązowa z brązowym nosem) o różnych odcieniach, rzadziej czarna przesiana. Czasem występują płowe podpalania. Charakterystyczny jest biały koniec ogona.

Ważne proporcje: pies niedużego wzrostu (co pozwala mu poruszać się niepostrzeżenie w gęstych krzakach i wysokich trawach), o sylwetce prostokątnej, wysokość w kłębie do długości tułowia jest 9:10-12. Suki mogą być nieco dłuższe. Stosunek długości kufy do długości czaszki wynosi jak 1:1. Długość kończyn od podłoża do łokcia równa się połowie wysokości w kłębie. Średniej długości szyję optycznie przedłuża wyraźnie widoczny kłęb.

Zachowanie/ temperament: zrównoważony i opanowany. Jest psem odważnym, aktywnym w pracy. Doskonale, niezmordowanie pracuje w trudnym terenie i w wodzie. Jest inteligentny i łatwy w szkoleniu. Przykuca, czołga się i podpełza, gdy zwęszy

ptaki, które respektuje, aż myśliwy da znak. Wypląsa je szczekaniem i skokiem. Nie jest agresywny, ale może być nieufny w stosunku do obcych. Jest doskonałym psem myśliwskim, dobrym kompanem na spacerach i dobrym stróżem. Bardzo lubi obcować z ludźmi i ze znanymi dziećmi.

Głowa: szlachetna, dość duża ale proporcjonalna do ciała.

Mózgoczaszka: tej samej długości co kufa, tylko lekko wypukła. Guz potyliczny dobrze wyrażony.

Stop: Występuje ale jest słabo zaznaczony.

TRZEWIO CZASZKA:

Nos: czarny, brązowy, stosownie do koloru szaty o dużej trufli nosa wystającej przed wargę. Nozdrza ruchliwe i szeroko otwarte.

Kufa: pełna, głęboka i dość tępo zakończona. Grzbiet nosa prosty. Okolica podoczołowa dobrze wypełniona i ładnie wymodelowana.

Wargi: górna mięsista, lekko obwisła, całkowicie pokrywająca dolną dość suchą o kolorze odpowiadającym barwie szaty. Kąt wargowy dobrze wyrażony, z wyraźną fałdą.

Szczęki/ uzębienie: zęby białe, dość duże, szczęki dość szerokie o prawie równoległych odpowiadających sobie szeregach zębów przedtrzonowych i trzonowych, przy siekaczach ustawionych w lekko zaokrąglonym łuku. Zgryz naturalny (nożycowy i dopuszczalny cęgowy). Pożądane, ale nie wymagane pełne uzębienie.

Policzki: dość suche, wypełnione z widoczną rzeźbą pod oczami, łagodnie przechodzące w dalszą część mózgoczaszki.

Oczy: średniej wielkości, niezbyt głęboko osadzone w oczodole o kształcie trójkątnym lub migdałowym i przyjaznym wyrazie, bez widocznych białkówek. W różnych odcieniach orzecha od ciemnego do jaśniejszego – odpowiadające kolorowi szaty. Dość grube powieki ściśle przylegają do oczu.

Uszy: zwisające, niezbyt szerokie u podstawy (równoległej do sklepienia czaszki), o długości małżowiny sięgającej najczęściej do nosa, przylegają do policzków.

Osadzone są na wysokości zewnętrznego kąta oka lub nieco powyżej. Od podstawy małżowina się lekko poszerza do łagodnie zaokrąglonego końca. Ucho pokryte jest dość długim, miękkim, tworzącym frędzle włosiem. Podczas pracy i nasłuchiwania uszy są ruchliwe i noszone nieco wyżej.

Szyja: średniej długości, muskularna, o owalnym przekroju, dobrze wpasowana w klatkę piersiową o górnej linii przedłużonej kłębem. Skóra na szyi jest sucha, nie tworzy fałd ani łałoku w okolicy podgardla.

TUŁÓW:

Górna linia: płynna, bez załamań ani wyraźnych wzniesień.

Kłęb: wyraźnie wyrażony, łagodnie przechodzący w szyję i grzbiet. U samców wyższy i bardziej zaznaczony.

Grzbiet: prosty, bez wklęsnięć ani wyniesień, dość szeroki i dobrze umięśniony.

Lędźwie: szerokie, muskularne, dopuszczalne lekko wysklepione, średniej długości. U psów starszych, intensywnie polujących grzbiet może być nieznacznie wklęsły.

Zad: dość szeroki i muskularny, prosty lub bardzo łagodnie opadający do nasady ogona.

Klatka piersiowa: głęboka (u dorosłych psów często sięgająca poniżej łokcia), o dość długim mostku, wyraźnie poszerzająca się do tyłu, bardzo pojemna o żebrach długich i skośnych.

Długość tułowia wynika z długości klatki piersiowej.

Linia dolna: linia brzucha tylko lekko podkasana, boki wypełnione, słabizny dość krótkie.

Ogon: średniej długości, osadzony niezbyt wysoko, sięgający co najmniej do stawu skokowego, pokryty niezbyt gęstym włosiem, często zakończony jasną końcówką – wskaźnikiem. Od spodu nieco dłuższa chorągiew tworząca rzadkie i niezbyt długie frędzle. W spokoju opuszczony i lekko wygięty w górę; w akcji może być noszony nieco powyżej linii grzbietu.

KOŃCZYNY:

Kończyny przednie: oglądane od przodu są proste i równoległe względem siebie. Odległość od łokcia do podłoża równa połowie wysokości w kłębie

Łopatki: dość krótkie i skośnie ustawione, dobrze umięśnione, dokładnie przylegają do ciała. Łopatki z ramieniem od frontu tworzą kąt lekko rozwarty.

Ramiona: kości ramienne podobnej długości co łopatki, lub krótsze, ustawione skośnie do tyłu. Wraz z łopatkami łagodnie zamykają boki klatki piersiowej.

Łokcie: luźno przylegają do tułowia, nie są wciśnięte ani odstające, równoległe względem siebie i osi pośrodkowej ciała, stanowią początek równoległe ustawionych kości przedramion.

Przedramiona: proste, suche, dość grube, bez zgrubień o owalnym przekroju, dłuższe od kości ramiennych.

Nadgarstki: suche, zwarte i gładkie, bez nadmiernych zgrubień i śladów zniekształceń.

Śródreżcza: suche o grubości odpowiadającej nadgarstkom i kości przedramion, widziane z profilu są proste lub jedynie lekko nachylone do przodu.

Łapy: palce dość długie, sprężyste, mało wysklepione z dużymi grubymi, elastycznymi i jędrnymi opuszkami. Pazury dość grube, krótkie o barwie odpowiadającej barwie szaty. Na palcach i między nimi dłuższy włos tworzy „kapcie”.

Kończyny tylne: widziane od tyłu proste, ustawione równoległe do siebie (linie łączące guz siedzeniowy i skokowy odpowiedniej strony). Oglądane z profilu są lekko odstawione do tyłu „za psem”, dobrze ukątowane.

Uda: niezbyt długie, względem siebie i ciała ustawione szeroko, bardzo umięśnione.

Kolana: stawy kolanowe suche i dobrze widoczne, kąt między udem a podudziem zaznaczony.

Podudzia: długości kości odpowiadają udowym, lub są krótsze, są dobrze umięśnione.

Stawy skokowe: wyraźnie zaznaczone, suche, bez zgrubień. Kąt między podudziem a śródstopiem dobrze wyrażony.

Śródstopia: średniej długości, suche, gładkie i sprężyste, prostopadle ustawione do podłoża.

Łapy: zwarte, lekko owalne o palcach krótszych niż w kończynach przednich, tylko lekko wysklepionych i podobnie jak tamte sprężystych. Pazury grube, krótkie o kolorze odpowiadającym szacie. Opuszki duże, grube, elastyczne i jędrne. Między palcami dłuższe włosy.

Chody: ruch kończyn w kłusie powinien być swobodny, elastyczny w stawach, zwinny i równoległy. Kończyny poruszają się w sposób nieskrępowany, stawiając dość długie kroki, ale nie powinny być wysoko unoszone nad ziemią. Ruch ma być ekonomiczny. Pracując z myśliwym pies ma zdolność poruszania się sprawnie i szybko, nisko nad ziemią, na zgiętych nogach,

również pelzając i przysiadając na ziemi w połączeniu z nagłymi zmianami kierunku, hamowaniem czy sprężystym skokiem. **Skóra:** niezbyt gruba, bez fałd i zmarszczek, nie tworzy podgardla, ściśle przylega do ciała i na całej swej powierzchni pokryta jest włosiem o różnej długości.

SZATA

Włos: średniej długości z podszerstkiem, ale nie za długi na głowie i tułowiu. Włos jest prosty miękki, odporny na nie pogodę pokrywający całe ciało psa przy czym jest dłuższy na uszach, zewnętrznych i tylnych stronach kończyn, przedpiersiu, dolnej stronie brzucha, fałdzie kolanowym i ogonie tworząc frędzle i odpowiednio „pióro”. Brak jest tendencji włosa do skręcania się czy tworzenia fal.

Umaszczenie: najczęściej występujące ubarwienie okrywy włosowej to przesiane z różnej wielkości i kształtu łatami – przeważa kolor czekoladowy (brązowy z brązowym nosem) o zmiennym odcieniu, sporadycznie czarny przesiany. Psy o przewadze białego tła z brązowymi lub czarnymi łatami i niewielkim dereszem są rzadziej spotykane, ale typowe. Niekiedy spotyka się psy z różnej wielkości płowym podpalaniem. Charakterystyczny jest biały koniec ogona.

WZROST I CIĘŻAR

Wysokość w kłębie: psy: 43 – 48 cm + - 2 cm
suki: 39 – 44 cm + - 2 cm

Ciężar: 12 – 26 kg

Wady: wszelkie odchylenia od podanego wzorca powinny być uznawane za wady i oceniane w zależności od stopnia nasile-

nia oraz wpływu na zdrowie, komfort życia psa i jego zdolności użytkowe.

Wady dyskwalifikujące:

- nieuzasadniona agresja lub nadmierna lękliwość,
- deformacje budowy lub zaburzenia charakteru,
- brak typu wymaganego we wzorcu rasy.

UWAGI:

- samce muszą mieć dwa, prawidłowo rozwinięte jądra, całkowicie opuszczone do moszny,
- do hodowli mogą być użyte jedynie sprawne fizycznie i zdrowe psy, o budowie typowej dla rasy.

ALKA z Szerokiego Boru

Dr inż. Andrzej Krzywiński i jego KRAKWA z Szerokiego Boru (Polski Spaniel Myśliwski) zaprezentowana na Klubowej Wystawie Spanieli i Psów Dowodnych w Bydgoszczy 2016 r.

(fot. J. Madejski)